

学習者の話す力を伸ばすタスク先行型授業

山内博之

タスク先行型とは、少し難しめのタスクを先に与え、タスクを遂行する際に言語的挫折が見れたら、その言語的挫折を防げるような表現を、後から導入するという会話教育の方法である。OPI では、被検者に対して突き上げを行ない、言語的挫折が現れたら、それを能力の限界であると捉えて判定を行なう。タスク先行型とは、OPI のこのような考え方をヒントにして生み出された方法であるが、言語的挫折を能力の限界であるとは捉えず、教育のチャンスであると考え。タスク先行型は、能力の伸びが止まりやすい中級学習者に対する会話教育において、特に効果的である。また、教室外での日本語の使用機会が少ない海外での日本語教育においては、もし可能であれば、初級から採り入れた方がよい。なお、日本で作成されたテキストは、海外での使用に適さないことが多いため、現地での日本語の使用場面を題材にした、その国ならではのタスクを作成するべきである。

การจัดรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้Taskนำเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียน

YAMAUCHI Hiroyuki

การเรียนการสอนโดยใช้Taskนำ คือวิธีการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียน โดยในตอนแรกให้Taskที่ยากเล็กน้อย เมื่อเห็นผู้เรียนเริ่มมีข้อจำกัดในการใช้ภาษา เพื่อให้Taskนั้นให้ลุล่วง จึงค่อยสอนรูปประโยคและนำเข้าสู่บทเรียน สำหรับOPI นั่นคือการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เข้าทดสอบ เมื่อเกิดข้อจำกัดในการใช้ภาษา ก็จะทำให้ข้อจำกัดนั้นมาประเมินขีดความสามารถในการใช้ภาษา ด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอนโดยใช้Taskนำ จึงเป็นวิธีที่อ้างอิงแนวคิดของการทำOPI เพียงแต่ได้มองว่าข้อจำกัดในการใช้ภาษานั้นคือขีดจำกัดทางความสามารถ หากแต่เป็นโอกาสในการเรียนรู้ การเรียนการสอนโดยใช้Taskนำนั้นให้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับชั้นกลางที่การต่อยอดความรู้ที่นั่นหยุดชะงักลงง่าย นอกจากนี้ การเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศนั้น โอกาสที่จะได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นนอกห้องเรียนมีน้อย หากมีโอกาสควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้Taskนำตั้งแต่นี้นะระดับชั้นต้น อนึ่ง ตำราภาษาญี่ปุ่นที่จัดทำขึ้นในประเทศญี่ปุ่นจำนวนมากไม่เหมาะที่จะนำไปใช้ในต่างประเทศ ผู้เขียนจึงเล็งเห็นว่าควรจัดทำTask ตามสถานการณ์จริงในการใช้ภาษาญี่ปุ่นของแต่ละประเทศ

**タイ人日本語学習者は TBLT アプローチの日本語授業をどのように受け止めたか
——タイ中等教育機関における「旅行の日本語コース 2014」の実践から——**

福永達士、福永愛子、Sudarat TAKACHOTE

本研究は、Task-Based Language Teaching アプローチによる「旅行の日本語コース 2014」において、学習者は何を学んだと認識し、また、日本語能力をどのように自己評価したかについて分析することを目的とした。分析データには、(1) 学習者の振り返り活動を促進する「内省シート」(金 2006)、(2) 各授業後に記入した自己評価シート、(3) コース終了後に実施した受講後アンケートの 3 つを用いた。

本研究の分析結果から、当該日本語コースでの学びによって、学習者は意味伝達に焦点を置いたコミュニケーション言語活動を通して日本語を学んだと認知したことが明らかになった。また、コース受講によって日本語運用能力が向上したと高く自己評価し、TBLT アプローチによる授業が日本語学習を行う上での効果的な学習動機づけとなったことも確認された。

**Perceptions of Thai JFL learners towards a task-based Japanese class
--A study of a "Japanese for Travel 2014 course" at a Thai secondary school--**

FUKUNAGA Tatsushi, FUKUNAGA Aiko, Sudarat TAKACHOTE

This study analyzed learners' perceptions of what they learned during a "Japanese for Travel 2014" course" based on a task-based language teaching approach. The research specifically investigates how students perceived the task-based Japanese course, and how they self-evaluated their progress during the course. Data analysis involved data from written reflections (Kim 2006) by the students, a self-evaluation sheet answered after each class, and a questionnaire administered after the completion of the course. The findings indicate that students perceived that the meaning-focused communicative language activities were beneficial to their learning, and assisted in their acquisition of practical Japanese language abilities. Student self-evaluations also show that they personally felt their Japanese proficiency improved as a direct result of the course. The data also shows that the task-based course appears to influence the students' motivation positively, increasing their desire to learn Japanese language.

タイ人日本語教師の教師認知
——タイ中等教育機関におけるビリーフ調査から——

福永達士

本研究では、タイ中等教育機関のタイ人日本語教師 (n=106) の教師認知を質問紙調査 (笹島・ボーグ 2009) によって明らかにすることを目的とした。全 33 項目の質問は、a)日本語の知識と技能、b)指導に関する知識と技能、c)教育目的と価値、d)教職教養、e)教員採用、f)校内研修、g)教材、h)仕事、i)生徒との関係、の 9 領域に分類される。

分析結果から、正確な日本語の発音、文法や語彙学習の重要性を認識している教師が多数を占め、その教授方法として、反復練習、ついで、翻訳することを重視している教師が多かった。また、コミュニケーション能力を育む日本語授業実践の必要性を認識しながらも、日本語教授能力向上のための機会が十分でないことも判明した。

Teacher cognition of Thai JFL teachers
--A belief survey in Thai secondary schools--

FUKUNAGA Tatsushi

This research aims to investigate the nature of language teacher cognition of Thai JFL teachers in Thai secondary schools utilizing a questionnaire survey (Sasajima & Borg 2009). 106 of teachers were asked 33 questions, divided between nine areas: a) language (Japanese) learning knowledge and skills, b) language teaching knowledge and skills, c) educational purposes/values, d) pedagogy/education, e) recruitment and employment, f) within school/collaborative studies, g) materials, h) workload, i) relationships with students. The results indicate that the majority of Thai JFL teachers place an emphasis on native-like Japanese pronunciation, grammar, and vocabulary learning. Regarding the methods used to achieve these goals, the Thai teachers believed that repetition drills and translation methods are effective for Japanese learning. It was also revealed that although Thai teachers recognize the great importance of communicative language teaching, there are few opportunities for teachers to receive the training.

サイアム大学教養学部日本語コミュニケーション学科の会話主教材の 作成方針、流れおよび内容

千葉真人、Vannita YOMNAK

2011 年 6 月に開講したサイアム大学教養学部日本語コミュニケーション学科では「学生が実際に会おう状況に応じて適切に、日本語で、相手に不快感を与えることなく、自分が伝えたいことや伝えなければいけないことを伝え、かつ相手が伝えたいことを理解できるようになるためには何をどのように教えたらいいか」を考えながら教材を作成している。このような方針で作成した会話主教材『タイ人大学生のためのコミュニケーション用日本語シリーズ』を使用した科目の学習活動として、2013 年 1 月から 3 月にかけて 2 年生 10 名がバンコク在住日本人家庭に 1 泊 2 日のホームステイを行った。活動後にはホストファミリーおよび参加学生に対する質問紙調査を行った。その結果、学生に習得してほしいと考えている能力が期待通り習得されており、作成した会話主教材が概ね妥当であることが明らかになった。

นโยบาย กระบวนการผลิต และเนื้อหาของตำราเรียนสนทนาหลักของภาควิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

CHIBA Masahito, วรณนิตา ยมนาค

ภาควิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ได้เปิดใช้หลักสูตรในเดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๔ และกำลังจัดทำตำราเรียน โดยมีความคิดว่า “เมื่อนักศึกษาได้พบปะกับชาวญี่ปุ่นในสถานการณ์จริง ควรจะใช้ภาษาญี่ปุ่นอย่างไรให้เหมาะสม เพื่อให้สามารถสื่อสารเรื่องที่ตนเองอยากสื่อสาร หรือเรื่องที่ต้องสื่อสาร รวมทั้งสามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อีกฝ่ายอยากสื่อสารได้ โดยไม่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจต่ออีกฝ่าย” จากนโยบายดังกล่าวนี้ ทางภาควิชาฯ จึงได้จัดกิจกรรมการพักโฮมสเตย์ ๒ วัน ๑ คืน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๑๐ คน กับครอบครัวชาวญี่ปุ่นที่อาศัยในกรุงเทพฯ ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม ปีพ.ศ.๒๕๕๖ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในรายวิชาที่ใช้ตำราเรียนสนทนาหลัก “ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารสำหรับนักศึกษาไทย” ที่จัดทำขึ้น หลังจากการจัดกิจกรรมนี้แล้ว ได้ทำการสำรวจด้วยแบบสอบถามกับครอบครัวอุปถัมภ์และนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งผลที่ได้นั้น พบว่าตำราเรียนสนทนาหลักที่จัดทำขึ้น ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม ตามระดับความสามารถของนักศึกษาที่ทางภาควิชาฯ ได้ตั้งเป้าหมายไว้

在タイ日系企業が求める日本語人材 ——インタビュー調査より——

前野文康、勝田千絵、Nida LARPSRISAWAD

本調査は、在タイ日系企業が求める日本語人材を半構造化インタビューを用いた質的調査により、明らかにすることを目的としたものである。対象企業 10 社のインタビューの発話データから話者の意図するメッセージを読み取り、分類した結果、【日系企業が求める人材】、【必要性】、【使用言語の実態】、【タイ人との仕事】、【大学】の 5 つの概念が抽出できた。必要とされる人材としては、日本人の働き方を理解し、真剣な姿勢で仕事に臨める人材、日本語能力をツールとして、実践的に使える人材などがあげられた。一方で、社内の使用言語としては、日本語、タイ語、英語が臨機応変に使われており、日本語能力だけでなく英語能力も重視されていることがわかった。また大学などにおける日本語教育機関に求めることとしては、様々な仕事で共通して使われるビジネス用語やビジネスマナーに加えて、現実的な日本の側面も教えることなどが求められているとわかった。

บุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นซึ่งสถานประกอบการญี่ปุ่นในประเทศไทยพึงประสงค์
-- จากการสำรวจโดยการสัมภาษณ์ --

MAENO Fumiyasu, KATSUDA Chie, นิดา ลภศรีสวัสดิ์

การศึกษานี้ เพื่อดูความต้องการเกี่ยวกับบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นซึ่งสถานประกอบการญี่ปุ่นในประเทศไทยพึงประสงค์ โดยการสำรวจเชิงสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผลจากการวิเคราะห์ข้อความของผู้ให้สัมภาษณ์จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ณ สถานประกอบการ 10 แห่ง สามารถจำแนกเป็น 5 แนวคิด คือ 1.บุคลากรที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการญี่ปุ่น 2.ความจำเป็น 3. ความเป็นจริงของภาษาที่ใช้ 4. การทำงานร่วมกับคนไทย 5.มหาวิทยาลัยพบว่า ในด้านบุคลากรที่มีความจำเป็นนั้น มีการกล่าวถึงประเด็น เช่น บุคลากรที่สามารถเข้าใจวิธีการทำงานของคนญี่ปุ่น บุคลากรที่สามารถเผชิญหน้ากับงานด้วยความมั่นใจ บุคลากรที่สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นประยุกต์ เป็นต้น ส่วนด้านภาษาที่ใช้ในสถานประกอบการ พบว่า มีการใช้ภาษาญี่ปุ่น ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามสถานการณ์ความเหมาะสมและความสามารถทางภาษาอังกฤษก็สำคัญพอๆกับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ด้านความต้องการจากองค์กรที่จัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น อาทิ มหาวิทยาลัย ฯลฯ พบว่า ต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับมารยาททางธุรกิจ ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจที่ใช้สื่อสารในการติดต่อกันด้านต่างๆ รวมถึง การสอนเกี่ยวกับแง่มุมญี่ปุ่นที่เป็นจริง ฯลฯ อีกด้วย

日本語就職用自己 PR 文でタイ・日本の学生は何をどんな語で PR しているのか

香山恆毅

本研究の目的は、日本語の就職用自己 PR 文で、日本語専攻タイ人学生 (T) および日本人学生 (J) が、何をどんな語で PR しているのかを明らかにすることである。データは、実際の応募に用いられた、または成績評価の対象であった就職用自己 PR 文で、T 58 人および J 42 人が書いた合計 100 編の文章である。データを分析し、主に次の 3 つの結果を得た。(1) 「自己 PR の対象」の出現傾向は、T、J データ間で異なっていた。T データでは「主観的能力」が J データの約 2.5 倍現れ、J データでは「考え方」が T データの約 2 倍現れた。(2) 多用された語は、約半数が T、J データ間で共通していなかった。(3) 「多用された語」の T、J データ間の違いは、「自己 PR の対象」の違いと傾向が一致していた。これらの結果から、多用された語は、データを「自己 PR の対象」に分類する際に、分類を判断する要因になっていたと考える。

“จุดเด่นในการนำเสนอตนเอง” และ “คำที่ใช้บ่อย” ของนักศึกษาชาวไทยและนักศึกษาชาวญี่ปุ่น ในจดหมาย PR ตนเองที่เป็นภาษาญี่ปุ่นเพื่อใช้สมัครงาน

KOYAMA Koki

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกจุดเด่นในการนำเสนอตนเองรวมถึงการเลือกใช้คำในจดหมาย PR ตนเองที่เป็นภาษาญี่ปุ่นเพื่อใช้สมัครงาน ระหว่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย (T) กับนักศึกษาชาวญี่ปุ่น (J) ข้อมูลที่ใช้คือจดหมาย PR ตนเองของ T และ J จำนวนทั้งสิ้น 100 ฉบับ ซึ่งมีทั้งจดหมายที่ใช้ในการสมัครงานจริงและจดหมายที่ส่งในชั้นเรียน โดยแบ่งเป็นของ T จำนวน 58 ฉบับและของ J จำนวน 42 ฉบับ จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า (1) แนวโน้มของ “จุดเด่นในการนำเสนอตนเอง” ที่ T และ J เลือกใช้ในการแนะนำตนเองมีความแตกต่างกัน โดย T จะนำเสนอเกี่ยวกับ “ความสามารถของคนที่อยากจะนำเสนอ” ประมาณ 2.5 เท่าของ J ขณะที่ J จะนำเสนอเกี่ยวกับ “วิธีคิดของตน” ประมาณ 2 เท่าของ T (2) มีความแตกต่างของ “คำที่ใช้บ่อย” ระหว่างข้อมูลของ T กับของ J โดยจำนวน “คำที่ใช้บ่อย” ที่ทั้งสองกลุ่มไม่ได้เลือกใช้ร่วมกันมีจำนวนประมาณกึ่งหนึ่งของคำเหล่านี้ (3) แนวโน้มของความแตกต่างของ “คำที่ใช้บ่อย” ระหว่างข้อมูลของ T กับของ J เหมือนกับแนวโน้มของความแตกต่างเรื่อง “จุดเด่นในการนำเสนอตนเอง” ซึ่งจากผลลัพธ์ดังกล่าวนี้แสดงแนวโน้มว่า “คำที่ใช้บ่อย” อาจเป็นปัจจัยหลักในการกำหนด “จุดเด่นในการนำเสนอตนเอง”

**タイの高等教育機関における C 大学の SEND プログラムの役割とは
——K 大学での日本語指導・指導支援・交流活動の実践から——**

鹿目葉子、横田恭一、石崎大地
篠原映美、成田ゆに、西田菜摘

C 大学は、2013 年から文部科学省のグローバル人材育成のための取り組みである『SEND (Student Exchange - Nippon Discovery)』プログラムを実施している。本プログラムの目的は、海外での日本語指導支援や日本文化の紹介活動を通じて、日本人学生の異文化理解を促し、将来、日本と ASEAN との架け橋となるエキスパート人材の育成を目指すことである。今までにタイの協定校である K 大学に 5 名の学生を派遣し、日本語の授業実習および交流活動を実施してきた。2 年目が終了したことにとともに、その役割を考察するため、K 大学の日本語教師および日本語学習者にアンケート調査を実施した。

その結果、本プログラムが日本語学習者の教育面や心理面から多くの利点をもたらしたことが明らかとなった。また、教師並びに学習者が日本語のクラスで日本人学生に求める役割や姿勢も浮き彫りになった。

**The role of the SEND program for the tertiary educational institutions in Thailand
--The practice of the Japanese language instruction, instruction support, and exchange activities--**

**KANOME Yoko, YOKOTA Kyoichi, ISHIZAKI Daichi
SHINOHARA Emi, NARITA Yuni, NISHIDA Natsumi**

This report examined the role of a government funded Student Exchange- Nippon Discovery (SEND) program, implemented by a private university in Tokyo, Japan. The purpose of SEND is to promote Japanese students' intercultural understanding through assisting in teaching Japanese and introducing Japanese culture overseas, as well as to nurture experts who could act as a bridge between Japan and the ASEAN countries. Five students practiced teaching Japanese and engaged in exchange activities at a national university in Thailand in 2013 and 2014. Since the first two years of the five-year program has been completed, we conducted a questionnaire survey for the teachers and learners of Japanese asking for their opinions on their experiences with SEND. The findings indicated that SEND provided the learners with educational and affective benefits. It also highlighted the roles and attitudes that the teachers and learners wanted Japanese students' to play within a classroom.

「やさしい日本語」ニュースの「やさしさ」を考える ——一般ニュースとの語彙の難易度比較と「難しい」語彙の属性——

近藤めぐみ

本研究では、「やさしい日本語」ニュース (EJ News) の「やさしさ」を考えるため、EJ News と一般ニュース (元 News) を構成する語彙の難易度を比較すること、EJ News に残された「難しい」ニュース語彙の属性を示すことの2点を目的に、2014年7-8月のNHK NEWS WEB EASY と書き換え前のNHK NEWS WEB 各211本を資料に語彙分析を行った。難易度分析では旧日本語能力試験を基準とし、3-4級語彙を「難しくない」語彙、2級以上の語彙を「難しい」語彙と考えた場合、EJ News は元 News よりも「難しい」語彙が異なり語数で3,000語以上 (約25%) 少ないこと、2級語彙の割合が非常に高いことから、ニュース語彙の「やさしさ」は中級、あるいは中級準備レベルにあることがわかった。属性分析は品詞と語種の観点から行い、「難しい」語彙としては名詞、中でも漢語名詞が多いが、「やさしさ」をさらに細分すると、「難しい」語彙の中でも特に「難しい」のは、専門用語を多く含む外来語名詞の分類であることがわかった。

การพิจารณา “ความเข้าใจง่าย” สำหรับข่าวภาษาญี่ปุ่นที่เข้าใจง่าย (“Yasashii Nihongo”)

-- การเปรียบเทียบความยากง่ายของคำศัพท์กับข่าวภาษาญี่ปุ่นทั่วไปและลักษณะของคำศัพท์ที่ “ยาก” --

KONDO Megumi

งานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อพิจารณา “ความเข้าใจง่าย” สำหรับข่าวภาษาญี่ปุ่นที่เข้าใจง่าย (“Yasashii Nihongo”, ข่าวYN) และเปรียบเทียบความยากง่ายของคำศัพท์ที่ใช้ในข่าวYNกับข่าวภาษาญี่ปุ่นทั่วไป (ข่าวทั่วไป) รวมทั้งวิเคราะห์ลักษณะคำศัพท์ที่ “ยาก” ที่ยังปรากฏในข่าวYN โดยใช้ NHK NEWS WEB EASY กับ NHK NEWS WEB อย่างละ 211 ข่าว จากผลการวิเคราะห์ความยากง่าย เมื่อกำหนดระดับความยากง่ายของคำศัพท์โดยใช้เกณฑ์ของการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นแบบเก่า โดยกำหนดให้คำศัพท์ระดับ3-4เป็นคำศัพท์ที่ “ไม่ยาก” และคำศัพท์ระดับ2ขึ้นไปเป็นคำศัพท์ที่ “ยาก” พบว่าข่าวYNมีจำนวนคำศัพท์ที่ “ยาก” ลดลงจากข่าวทั่วไปมากกว่า3,000คำ นอกจากนี้เนื่องจากมีอัตราส่วนของคำศัพท์ระดับ2สูงทำให้ “ความเข้าใจง่าย” ของคำศัพท์ในข่าวอยู่ในระดับกลางหรือเทียบเท่าระดับกลาง จากผลการวิเคราะห์ลักษณะคำศัพท์ที่ “ยาก” โดยสำรวจจากชนิดของคำ (品詞) และประเภทของคำ (語種) พบว่าปริมาณคำศัพท์ที่ “ยาก” ที่ปรากฏมากที่สุดคือคำนาม โดยเฉพาะคำนามที่รับมาจากภาษาจีนโบราณ (漢語名詞) แต่เมื่อวิเคราะห์ “ความยาก” อย่างละเอียด พบว่าลักษณะที่ “ยาก” ที่สุดคือคำนามที่รับมาจากภาษาต่างประเทศ (外来語名詞) ที่มีคำศัพท์เฉพาะทางเป็นจำนวนมาก

中等学校の「文化事情」授業における効果的なティームティーチングとは ——新規研修での実践を通して——

中尾有岐、Narisara THONGMEE

タイの中等教育機関への「日本語パートナーズ」派遣事業開始に伴い、ティームティーチング（以下、T.T）の経験がないタイ人教師（以下、NNT）も、日本人教師（以下、NT）と T.T をする可能性が高まっている。それは、国際交流基金バンコク日本文化センターにおける「タイ中等学校現職教員日本語教師養成講座（新規研修）」の研修生（以下、S）も同様である。そこで、S が学習者として T.T を体験し、考える機会を設けた。今回は、そのうち「文化事情」の実践例をあげ、S からのアンケート結果、教師の振り返りをもとに、「文化事情」において NNT がどのように T.T を進めればよいか考察した。結果として、NT の役割が情報収集ならびに S への情報伝達に限定される場合は、NNT が一人で行う以上の効果はあまり見られなかったが、S、NT、NNT が互いに情報や意見を交換し合い、自然なコミュニケーションに近い場が生まれたとき、S の理解促進、日本語使用、モチベーションアップが見られ、NNT 一人で教える以上の効果が見られた。

การสอนแบบทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงเวลาสอนวัฒนธรรมญี่ปุ่นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา -- ศึกษาจากผู้เข้าอบรมโครงการอบรมครูชินติ --

NAKAO Yuki, นริศรา ทองมี

เมื่อโครงการ NIHONGO Partners ได้เริ่มจัดตั้งและส่งอาสาสมัครชาวญี่ปุ่นไปปฏิบัติหน้าที่ประจำโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยนั้น ผู้สอนชาวไทย(ต่อจากนี้จะเรียกว่าNNT)ที่ไม่มีประสบการณ์การสอนแบบทีม(ต่อจากนี้จะเรียกว่าT.T) จึงมีโอกาที่จะได้สอนแบบทีมร่วมกับผู้สอนชาวญี่ปุ่น(ต่อจากนี้จะเรียกว่าNT)มากขึ้น ซึ่งผู้เข้าอบรม(ต่อจากนี้จะเรียกว่าS) โครงการอบรมครูเพื่อสอนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา(โครงการอบรมครูชินติ) ที่จัดขึ้นที่เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ ก็มีโอกาสนี้เช่นกัน งานวิจัยนี้จึงได้จัดการสอนแบบทีมขึ้น เพื่อให้Sได้สัมผัสการเป็นผู้เรียน โดยนำการสอนวัฒนธรรมญี่ปุ่นขึ้นมาศึกษาว่า NNTควรดำเนินการสอนแบบทีมอย่างไร โดยอ้างอิงแบบสอบถามจาก S และการประเมินการสอนของผู้สอน ทำให้ทราบว่า หากมอบหมายให้NTหาข้อมูลแล้วถ่ายทอดให้ S ฟังอยู่ฝ่ายเดียว ก็จะไม่เกิดประสิทธิภาพใดๆมากกว่าการสอนด้วย NNTเพียงคนเดียว แต่หากเปลี่ยนให้ S, NT, NNT ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นร่วมกัน ก็จะใกล้เคียงกับการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติ พร้อมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความเข้าใจ ความพยายามที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น และความกระตือรือร้นของ S ซึ่งเป็นผลที่ได้มากกว่าการสอนด้วย NNTเพียงคนเดียว

ツアー実習を担当した日本語教師の学び
——タイの A 大学で教える^{うえやま}上山さんのケース・スタディ——

大河内 瞳

本稿は、日本語教師の学びに着目した研究である。筆者は、Mitchell and Sackney (2011) に基づき、教師の学びを個人に関わる能力、個人間の関係性に関わる能力、組織の創造と維持に関わる能力という 3 つの能力の構築と捉えた。タイの観光業に関わる日本語教育の重要性を踏まえ、ツアー実習を担当した日本語教師の学びに焦点を置く。研究協力者は、当時タイの A 大学で教えて 2 年目だった日本人日本語教師上山さんである。上山さんがツアー実習を担当して何を学んだのかを理解するために、4 回のインタビューとメールのやりとりでデータを収集した。

データを分析した結果、上山さんはツアー実習の準備・実施・報告という一連の作業、改善方法を含めたツアーの組み立て、ツアー実習の指導について学んでいたことがわかった。さらに、教師を「正しいことを教える」人から「サポートする側」の人として捉え直すようになっていったことも明らかになった。

**What a Japanese language teacher learned through a tour guide training
--A case study of Ms. Ueyama who teaches at University A in Thailand--**

OKAWACHI Hitomi

Based on the idea that teacher learning is building the three domains of capacity; personal capacity, interpersonal capacity and organizational capacity (Mitchell & Sackney 2011), this article studies one Japanese language teacher's learning in Thailand. Given the importance of Japanese language education in the tourism field in Thailand, this study focuses especially on her learning through tour guide training. The participant of this study is Ms. Ueyama (pseudonym) who has been teaching for two years at University A in Thailand. In order to understand her learning as a teacher, I collected data through four interviews and e-mail exchanges. The results showed that: Ms. Ueyama learned the procedure of the tour and how to teach in the tour guide training; her view of teachers changed from 'a person who teaches right things' to 'a person who supports students' learning.'

日本のアニメやドラマなどのコンテンツに対する学習者の関心度 ——タイの大学生を対象とした調査からの考察——

松井夏津紀

今日、学習者の多くがインターネットを利用し、日常的にアニメやドラマなどの日本のコンテンツに触れている。そして、コンテンツを観ることはただの娯楽だけでなく、日本語学習にも効果的であると考えている学習者も多い。また、映像作品がより容易に入手できるようになったことで、教室でアニメやドラマなどの映像素材を教材として利用することが教師たちに対しても推奨されてきた。しかし、それらを教材として選ぶ際、教師は作品のおもしろさや学習項目に沿った内容かどうかという教師目線のみで映像素材を選び、学習者たちがどのようなものを望んでいるのかという点を見落としてしまうことがある。本稿は日本語学習者であるタイ人大学生を例に取り、彼らがどのように日本のコンテンツと接しているのか、また、どの程度の関心を示しているのかという点を、教師が把握することの必要性について考える。また、学生たちが様々なジャンルのコンテンツをどの程度認識しているのかという点についても調査結果を示し、考察する。

Learners' Interest in Japanese Video Content Such as Anime and Drama --A Study Based on a Survey of Thai University Students--

MATSUI Natsuki

Today, large numbers of learners use the internet to watch Japanese video content such as anime and drama on a daily basis. Many learners watch this content not only as entertainment but also as a medium of learning language. The use of video content such as anime and drama in language teaching has often been recommended for teachers since media materials are obtained conveniently. Media materials may be chosen from the teacher's point of view by considering the quality of the content or the suitability for classroom use. However, teachers tend to overlook the point that materials should also be selected according to what learners want. This paper takes up the case of Thai university students who learn Japanese and discusses the importance for teachers to know how learners approach Japanese content and to what extent they are concerned with this content. The paper also examines to what degree Thai university students recognize a variety of genres of video content according to the result of the survey.